חינוך ב-8

אגף החינוך
עיריית קריית שמונה

איגרת מספר 3 , אפריל – יוני 2010

שנת הלימודים תש"ע הסתיימה ואיתה הסיכומים והתודות וכמעט באותה נשימה ההתארגנויות והתוכניות לשנה הבאה. השנה פתחנו בכנס הצדעה למחנכים עם הרצאתו של ד"ר נמרוד אלוני. בשיתוף משרד החינוך קידמנו את התוכנית הפדגוגית העירונית ששמה לה למטרה 3 יעדים: קידום הישגים בדגש על מעברים בשפה ומתמטיקה, פיתוח המשאב האנושי, וחיזוק קשרי קהילה. נוצר קשר "אקדמיה קהילה" עם מכללת תל חי, אירחנו את חידון התנ"ך הארצי, התקיימו ימי שיא לתהליכים לימודיים, שילבנו פרויקטים ותוכניות כמו שוחרי שינוי ופותחים עתיד וההתקשרויות הקבועות כמו קרב ומילת. הגנים עסקו באיכות הסביבה ושלושה מתוכם הוגשו להסמכה לגן ירוק. שילבנו במערכת החינוך את החווה החקלאית, מיג"ל, תיאטרון מראה ומרכז הטניס. נתנו מענה פרטני בעזרת מתי"א ושפ"ח. אחה"צ הופעלו המועדוניות בשיתוף נביעות ו-BMC והתקיימו חוגי מצוינות באשכולות הפיס. צוותי ההוראה גננות, מורים ומנהלים השתלמו במרכז פסג"ה לאורך כל השנה. בימי הקיץ נחנוך את מבנה בית ספר רננים ואת המרכז לגיל הרך, בחופשת הקיץ ישופצו שישה גני ילדים ע"י איתורן ומשפחת אורבך מארגנטינה. כמו כן מספר בתי ספר יעברו שיפוצים מתקציבי פיס ומשרד החינוך . לצד ההצלחות היו גם קשיים ואבדות. התוכנית האסטרטגית נתקלה בהתנגדות גדולה של ההורים, נפרדנו מאיש חינוך יקר צדיק נאור ואיבדנו את בר ריבר שנדרסה בעודה חוצה במעבר חציה.

הלן אוסטין אמר "אפשר לבנות גשרים, צעד קטן בכל יום, אפשר לבנות רגשות, צעד אחד בכל יום, אפשר להאמין בחלומות, למצוא חיוכים שאבדו, להצליח ולהגשים משאלות, אפשר להגיע לאופקים חדשים, צעד קטן בכל יום, אפשר להשלים את המסר הפנימי, צעד קטן בכל יום. אפשר למצוא את הדרך מהגשמי לרוחני, צעד קטן בכל יום. והאושר וההצלחה בואו יבואו, צעד קטן בכל יום". מערכת החינוך יום יום, שעה שעה, צעד אחר צעד, מקדמת כל ילד וילדה באשר הם, צעד קטן בכל יום ובסוף השנה כולנו רואים את הדרך אותה עברו בצעדים קטנים ובטוחים . לכל השותפים שנתנו לתלמידים צידה לדרך מגיעה התודה והברכה.
אני רוצה להודות לכל העושים במלאכה לגננות ולמורים, למנהלים ולמפקחים, להורים, לרשות ולצוות אגף החינוך, על העבודה המקצועית והעשייה היום יומית, תוך אמונה בדרך להגשמת החזון החינוכי ושיתופי הפעולה. איגרת זו, שלישית במספר, מסכמת את חודשי אפריל-יוני ומביאה בפניכם אירועים שהתרחשו בתקופה זו.

מחזמר "60 לקריית שמונה"

תלמידי דנציגר בשיתוף תיאטרון מראה העל ו מחזמר איכותי ומקצועי **"60 שנה לקריית שמונה"**. מחזמר שמספר את עברה של קריית שמונה תוך הסתכלות קדימה. מחזמר המציג את קריית שמונה בעיניהם של צעירי העיר , שכלל את הקשיים והבעיות, לצד תחושת השייכות, הביחד וקירוב הלבבות. התהליך אותו עברו התלמידים מרגע הרעיון , דרך כתיבת המחזה, מציאת המילים כביטוי לתחושות , הבימוי, המשחק, השירה והריקוד, הוא כשלעצמו השיג את המטרה של חיבור התלמידים למקום. תהליך זה חיזק אותם וחיבר אצלם את תחושת השייכות ולא רק אצלם. תלמידים רבים מכיתות ד'-יב' שצפו במחזמר בהתרגשות, בסיומו הרגישו שייכים יו תר וגאים יותר. בית ספר דנציגר מחנך את הילדים לדרך ארץ וחיבור לשורשים ולמקום . התלמידים שהם דור העתיד צריכים להכיר את העבר שלנו, כי ללא עבר אין עתיד.
המחזמר בהפקת תיאטרון מראה הועלה 3 פעמים ובו צפו תלמידים, תושבים, אורחים ומייסדים. למייסדים חולקו תעודות הו קרה על שהיו ממייסדי וממקימי העיר. הפקת המחזמר והעלאתו בוצעה הודות לסוכנות היהודית- מגבית ניו יורק.
המחזמר יצר תחושה של התרוממות רוח וליכוד השורות, תחושה של גאוות מקום ושייכות. בימים אלה המחזמר הוא שיחת העיר וזמן של חשבון נפש של כל אחד שתוהה למה הוא גר בקריית שמונה? אז התשובה שלי ברורה, כי **יש לנו נוער מצוין להתגאות בו.**

יום שיא לימודי "עירי קריית שמונה"

במסגרת לימודי מולדת חברה ואזרחות, תלמידי כיתות ד' לומדים את הנושא "הישוב שלי", ששיאו יום שיא. השנה נבחר הנושא **כותבים מכתבים ע"פ עשורים**. בתי הספר התחלקו לעשורים, 6 בתי ספר כיסו 60 שנה לקריית שמונה, בית ספר שביעי קיבל את העשור לעתיד. תלמידים כתבו מכתבים לאישים מרכזיים בעשורים, תוך ציון האירוע וסיפור המעשה. נכתבו מכתבים לרב צפניה דרורי, להורי רס"ן אורי אזולאי ז"ל, למשפחת צדיק נאור, למשפחת סלמנוביץ ועוד. 70 המכתבים נמצאים באתר האינטרנט של מרכז פסג"ה. ביום השיא שהתקיים ברחבת האריה השואג, עשרה תלמידים הקריאו את המכתבים בפני כלל תלמידי כיתות ד' בעיר, הנהגת העיר, אורחים, האישים ומשפחותיהם, שאליהם נכתבו המכתבים. שר הביטחון שאליו נשלח מכתב בנושא היציאה מלבנון, אף ענה לתלמידים במכתב חם, תוך פריסת השיקולים לנסיגה, שבאותם ימים ציינו עשר שנים לנסיגה. יום השיא כלל צעידה בשביל המזמר, תוך הפעלת תחנות משחק וידע ע"י המל"ש ואיילים. יום זה התקיים בהובלת אגף החינוך, מרכז פסג"ה, מל"ש ואיילים, יחד עם מחנכות ד', שלימדו את הנושא במהלך השנה כולה ואף הזמינו לבית הספר אישים כמו ראש העיר ואחרים.

בית ספר עוזיאל חוגג יובל

בית ספר עוזיאל לבש חג לכבוד ציון יובל מחזורים. החגיגות החלו בבוקר, בית הספר קושט כולו במאות בלונים וברקע נוגן שיר היובל שחובר על ידי מורות בית הספר .
בתחילת היום הגיעו לבית הספר בוגרים ואנשי צוות ותיקים שעברו בין הכיתות וסיפרו לתלמידים על הווי בית הספר מלפני שנים. התלמידים שאלו שאלות והופתעו לשמוע על חיי התלמידים בבית הספר בשנים הראשונות להקמתו .
בערב התקיים המופע **"עוזיאל לדורותיו"** בהיכל התרבות. בכניסה הוצבה תפאורה אנושית "פסלים חיים" של בנות כיתה ח' בוגרות "עוזיאל". הערב הונחה ע"י מר מאיר מרציאנו שאף הוא בוגר עוזיאל, שהנחה בטוב טעם, טיבל בסיפוריו המיוחדים והוסיף גוון נוסטלגי ייחודי לערב. בפתיחה היה מופע דגלנות ובלונים מרהיב ומקהלת הבנות הרשימה בשירת שיר היובל והמנון בית הספר, כאשר הבוגרים הצטרפו לשירת ההמנון המיתולוגי. חבורת הבנים המדרבקים שימחו את הקהל במקצבי תיפוף ספגוניים.
מפקחים, מנהלים ודמויות מן העבר הוזמנו לברך ולספר אנקדוטות מיוחדות מתקופת ניהולם ושהותם בעוזיאל ואף קיבלו תעודות הוקרה על פועלם ותרומ תם לבית הספר.
בין הברכות הוצגו מערכונים קצרים וסרטים המבטאים את רוח התקופה, ביניהם ברכת הרב הראשי לישראל, הרב מצגר והמנהל השני של בית הספר, זכריה חכם.

עמותת איילים בבית ספר יצחק הנשיא

עמותת איילים הינה עמותה הרואה במעורבות הקהילתית אחד מהאמצעים המשמעותיים ביותר לחיבור הסטודנטים למקום ולאנשים. לפיכך פועלת העמותה ליצירת קשר רציף בין הסטודנטים לבין האוכלוסיות השונות בנגב ובגליל . קשר זה בא לידי ביטוי בפעילויות השבועיות של הסטודנטים עם ילדים , בני נוער, מבוגרים וקשישים וכן בפעילויות המיוחדות של העמות ה, בשיתוף עם הרשויות המוניציפאליות באזור.
עמותת איילים בקריית שמונה הקימה כפר סטודנטים ברח' אילת, הסמוך לבית הספר "יצחק הנשיא". במסגרת פעילותם בבית הספר, לימדו הסטודנטים את הנושא: נתינה ואיכות הסביבה, חברות ואהבת הארץ. בשיאו של התהליך, בנו התלמידים, בשיתוף הסטודנטים, ספסל אקולוגי, התלמידים חידשו מתקנים בבית הספר ויצאו לפעילות בנושא הנתינה בבית הקשיש.

אשכולות פיס – מרכז מצויינות, חוגי YTEK

באשכולות פיס מתקיימים חוגי מצויינות של YTEK בהם משתתפים כ- 150 תלמידים מכל בתי הספר היסודיים בעיר. החוגים מפתחים את החשיבה המתמטית והמדעית, חשיבה ביקורתית וחינוך לערכים.
נקודת השיא, הייתה השתתפותם של ארבעה תלמידים באולימפיאדה ארצית לרובוטיקה, שהתקיימה בטכניון. באולימפיאדה הם קיבלו משימה להזיז אובייקט על ידי תכנות רובוטים ניידים ונייחים וכן מענה על חידון חשיבה אינטראקטיבי. הקריטריונים לזכייה הם זמן הביצוע, עבודת הצוות והחשיבה הביקורתית. בתחרות השתתפו אסף גואטה, דור אריה, מאור דוידוביץ ורועי מוסיקי , שייצגו אותנו בכבוד.

ילדי גן ניצן פעילים בקהילה

במסגרת תוכנית הלימודים והעיסוק בנושא איכות הסביבה והגן הירוק, אימצו ילדי וצוות גן ניצן את בית הכנסת הסמוך לגן, על שם "אוהל יעקב". הילדים לקחו חלקת אדמה ליד בית הכנסת, הכשירו, שתלו צמחים חוסכי מים וטיפחו את הגינה.
בנוסף, התקינו מיכלים לאיסוף מי המזגן להשקיית הגינה, הכינו פחי אשפה מחומרים ממוחזרים והזמינו את אנשי בית הכנסת ביום שישי להיות עמם בקבלת שבת בגן.
השיא היה במסיבת סיום שנה שהנושא שלה היה איכות הסביבה, הילדים שרו שירים על עצים ופרחים בימים אלה הגן אושר ע"י משרד החינוך כגן ירוק. יחד עם עוד שני גנים בעיר.

השומרים של נחל הזהב

תלמידי כיתות ד'-ח' מבתי הספר: מגינים, תל- חי, עוזיאל, רמב"ם, חט"ב דנציגר, המתמיד והאולפנית, הגיעו לפארק הזהב ליום שיא לסיום פרויקט **"ילדי קריית שמונה שומרים על נחל הזהב"**. ביום השיא, המסכם שנת פעילות ירוקה, שאורגן על ידי המרכז ללימודי שדה (המל"ש) בקריית שמונה, נהנו הילדים מפעילויות שונות בחיק הטבע, כמו פריצת שביל, ניקוי הנחל, תחנות אתגריות ועבודת פסיפס ענקית שתיתלה בפארק. תכנית "שומרי הנחל" מתקיימת בקריית שמונה מזה מספר שנים, את הפרויקט מפעיל המרכז ללימודי שדה של החברה להגנת הטבע, בשיתוף אגף החינוך, הסוכנות היהודית-מגבית ניו יורק והרשות לניקוז ונחלים כנרת. מטרתו/ מטרת יום השיא להקנות לילדים ערכי סביבה ואחריות קהילתית, כל קבוצת ילדים מאמצת קטע נחל אותו היא מנקה, חוקרת, מבצעת יצירה סביבתית והסברה לקהילה.
ביום השיא לקחו חלק, צוות המל"ש, העמותה לקסמי טבע ונוף, עמותת איילים, מרכז מעשה, מורות חיילות, בנות השירות הלאומי וסטודנטים ממגמה ירוקה.

קרן קר"ב, חוגי העשרה בגנים ובבתי הספר

תכנית קר"ב פועלת במערכת החינוך בעיר, מגני הילדים ועד חט"ב, מזה עשור. היום קרן קר"ב היא חלק אינטגראלי ממערכת החינוך בעיר. במסגרת התוכנית מקבל כל תלמיד 3-2 חוגי העשרה מתחומים שונים ומגוונים.
השנה נסקה שותפות ההורים לגבהים חדשים ואין זה דבר פשוט ומובן מאליו כלל וכלל. ניתן היה לראות זאת בנוכחות ההורים בצוותי היגוי בית ספריים, בצוות היגוי עירוני ובעיקר באירועים בבתי הספר ובגנים שסיכמו את פעילות קר"ב.
ברוב בתי הספר מקובל לערוך מדי שנה ערב סיכום של פעילות קר"ב ובו מופעלים ההורים יחד עם ילדיהם, נפגשים עם המדריכים העושים במלאכה וחווים באופן אישי את פעילויות ההעשרה שמקבלים הילדים בבית הספר. הסוד לשותפות הפעילה של ההורים טמון בהכנה ובפרסום, אבל יותר מכך באהבה ובמחויבות של צוותי בתי הספר, הסוחפת אחריה גם את ההורים.

מחקר פעולה בתחום החינוך הלשוני בגן אירית

גן "אירית" הוא גן חובה של החינוך המיוחד, מבקרים בו ילדים בגילאי 7-4 שנים, המגיעים אליו בעקבות המלצת ועדת השמה. בגן עובד צוות מקצועי רחב הכולל גננות חינוך מיוחד, מרפא בעיסוק, קלינאי תקשורת, מטפל רגשי, פסיכולוגית ובת שרות לאומי. השנה לומדים בגן 13 ילדים, חלקם משולבים בגנים רגילים.
במהלך המחצית השנייה של שנה"ל תש"ע התקיים בגן מחקר פעולה בתחום החינוך הלשוני. את מחקר הפעולה הובילה שולי פדידה הגננת, בעזרת צוות הגן, וליוותה אותו מטעם מערך ההדרכה במחוז, רינת כרמלי, רכזת הגנים הטיפוליים במתי"א.
מחקר הפעולה הוא פרויקט ייחודי של מערך החינוך המיוחד במחוז צפון, והוא נועד לקדם את הטמעת תכנית הלימודים בתחום החינוך הלשוני, במערך החינוך המיוחד.
במסגרת המחקר זיהתה הגננת צורך בגן, בנתה תכנית התערבות לפעולה ותכנית למעקב ומדידה, הפעילה את התכנית, והעריכה את הצלחתה.
בגן "אירית" התמקד מחקר הפעולה בקידום סטנדרט 6 בתכנית הלימודים: **"מכוונות לספר"**. הפעולה כללה שיפוץ פינת הספר בגן, שיקום הספרים והספרייה, עיצובה, ועבודה סביב משימות במהלך יום הלימודים – וכל זאת יחד עם הילדים שהיו שותפים מלאים בתהליך ובעבודה. בנוסף קיימה הגננת מפגשים רבים בנושא יוצרים ויצירות, חידונים, ופעילויות בקבוצות עבודה.
תהליך העבודה המובנה היה משמעותי מאד ותרם רבות לעבודה היומיומית בגן. יעדי מחקר הפעולה הוכתרו בהצלחה – בתקופה זו של השנה מבקר כל ילד בגן לפחות פעם אחת ביום בפינת הספר, מעיין בספרים, ומכין משימות באופן עצמאי או בליווי מבוגר, וזאת לעומת 2 ילדים בלבד שביקרו בפינת הספר באופן קבוע לפני שהופעלה תכנית ההתערבות. כמו כן, מזהה כל ילד מעל 50 כותרים אותם הוא מכיר בשמם.

אינטרנט בטוח מצודות

בעידן האינטרנט, חשופים הילדים לתכנים, לאתרים ולאפשרויות תקשורת שעשויות לפגוע בהם ובאחרים. כשהילד שלנו יושב וגולש באינטרנט בחדרו , איננו מודעים לסכנות האורבות לו שם. על מנת להגביר את מודעות ההורים והילדים לסכנות הטמונות באינטרנט, התקיים בבית הספר "מצודות" מפגש להורים, ולאחריו עוד 2 מפגשים לתלמידים.
הילדים וההורים נפגשו עם גלעד האן, חוקר פשעי מחשב, במשטרת ישראל. גלעד סיפר להם על סכנות וסיכונים במשחקים ובשיחות התמימות לכאורה, על אמצעי זהירות שניתן לנקוט, על זכויות יוצרים ועל החוק הנוגע להוצאת לשון הרע ברשת.
ההורים והילדים נדהמו מהדברים ששמעו, דיווחו לגלעד על מקרים שבהם נתקלו ובמיוחד ציינו את המשמעות שהייתה לפגישה זו עבורם.
בנוסף, יישמו ילדים רבים את ההמלצות שקיבלו והיום הם חשים מוגנים ובטוחים יותר.

מסכמים שנה

שנה זו הייתה שנה מורכבת למדי. לצד העשייה החינוכית הברוכה והמגוונת בבתי הספר השונים, ולצד התהליך העירוני החיובי ברמה המערכתית בו לקחו חלק כל מובילי החינוך בעיר, עברה מערכת החינוך גם טלטלה וסערת רגשות לא פשוטה כלל. אך גם בסערה זו אפשר להתייחס להיבטי חיובי בעיני והוא שקריית שמונה דיברה חינוך במשך תקופה לא קצרה ובצורה אינטנסיבית. לצד חילוקי הדעות ואי ההסכמה עסקה העיר בסוגיית מערכת החינוך, דיון בו לקחו חלק כל שכבות האוכלוסייה, והציף את האתגרים בפניהם אנו עומדים בתחום זה. היום, כשאנו מתבוננים לאחור, אין ספק שהייתה זו שנה מאתגרת ולא פשוטה עבור כולנו ויחד עם זאת שנה עשירה בעשייה חינוכית ולימודית כשדבר אחד מלכד את כולנו והוא הרצון להעניק לילדינו את הטוב ביותר תוך שאיפה למצוינות לימודית חברתית וערכית.אני מוקירה ומעריכה כל אחד ואחת מכם, אנשי החינוך בעיר, אשר עוסקים בעבודת הקודש של חינוך ילדנו יום יום, שעה שעה. אני מצדיעה לכם!

שתהיה לכולנו חופשה נעימה ובטוחה ושנשוב לשנה הבאה עם כוחות מחודשים ורעננים להמשך עשייה ברוכה.
שלכם, ד"ר יפעת שאשא ביטון, ממונה על החינוך

אסיים בסיפור על כד מים סדוק:

לנושא דליים, היו שני דליים גדולים, אותם נשא משני צדי המוט מעל צווארו. באחד הדליים היה סדק, ובזמן שהדלי השני היה מושלם ותמיד נשא את כמות המים המלאה מהנחל עד לבית האדון, הגיע הדלי השני מלא רק בחציו.
במשך שנה שלמה המשיך כך המצב מדי יום ביומו. נושא הדליים העביר רק כמות של דלי וחצי מים לבית האדון.
כמובן, שהדלי המלא היה גאה בהישגיו, מושלם למטרה שלמענה נוצר. אך הדלי הסדוק הרגיש מבויש ואשם בחוסר מושלמותו, ואומלל בשל אי יכולתו לספק יותר מחצי הכמות שאותה נועד לספק.
לאחר שנה של מה שנראה לדלי הסדוק ככישלון מר, הוא דיבר אל נושא הדליים : "אני בוש בעצמי, ואני רוצה להתנצל בפניך". "למה?" שאל נושא הדליים, "במה אתה מתבייש?"
"הייתי מסוגל להעביר רק מחצית מכמות המים במשך השנה האחרונה, עקב הסדק שבצדי, שגרם למים לדלוף החוצה כל הדרך במעלה השביל עד לבית אדונך. בגלל חסרונותיי, עליך לעשות את כל העבודה הזו, ואתה לא מקבל תמורה מלאה למאמציך" ענה הדלי.
נושא הדליים הצטער בשביל הדלי הזקן והסדוק, ובחמלה אמר: "בעודנו עושים את דרכנו בחזרה לבית האדון, אני רוצה שתשים לב לפרחים המקסימים הפורחים לצד השביל".
ואכן, בעודם עולים במעלה הגבעה, שם לב הדלי הזקן והסדוק לשמש המחממת את פרחי הבר המקסימים הפורחים לצד השביל, וזה עודד אותו במעט. אך בסוף השביל הוא עדיין הרגיש רע עם עצמו שכן מחצית ממשאו שוב טפטף החוצה, ולכן הוא שוב התנצל בפני נושא הדליים.
נושא הדליים אמר לדלי: "האם שמת לב לכך שהפרחים פורחים רק בשביל שבצד שלך ולא בצדו של הדלי השני? זה משום שתמיד ידעתי על הסדק והטפטוף שלך וניצלתי זאת זרעתי זרעים של פרחים בצד שלך, וכל יום, בעודנו פוסעים בדרכנו חזרה מהנחל, אתה השקית אותם. במשך שנה יכולתי לקטוף את הפרחים הנפלאים הללו ולקשט איתם את ביתו של אדוני. אילו לא היית כפי שהיית, לא היה לו היופי הזה להתברך בו".
לקראת הערכות ובניית תוכניות עבודה לשנה"ל תשע"א, נמשיך ונטפח את הדלי המושלם, אך נשים דגש בעיקר על הדלי הסדוק, שדרכו נזכור את השונות של כל אחד מאיתנו ושל כל אחד מתלמידינו. על ההתמדה היום יומית והדבקות במטרה, תוך מציאת היפה והמיוחד בכל אחד ואחת.

חופשה נעימה ובטוחה
תמי לוי וצוות אגף החינוך

עריכה ועיצוב: רווית אלגריסי